

RTU studiju kurss "Vēsturisko ēku saglabāšana"**01T00 Arhitektūras un dizaina institūts****Vispārējā informācija**

Kods	AD0126
Nosaukums	Vēsturisko ēku saglabāšana
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Ilmārs Dirveiks - Doktors, Docents
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV, EN
Anotācija	Studiju priekšmets ļauj apgūt vispārēju priekšstatu par vēsturisko ēku konstrukcijām un materiāliem, kā arī iepazīt materiālu ieguves un būvtechnikas vēsturi. Kursā tiek analizētas ēku daļas un to izmaiņas arhitektūras vēstures kontekstā. Tiek aplūkotas nesošās konstrukcijas – pamati, sienas, pārsegumi un jumti, raksturojot mūra, koka un jaukta materiāla ēku īpatnības. Īpaša uzmanība tiek veltīta tektonikas nozīmei vēsturiskajās ēkās. Tiek atklāti atsevišķu ēkas konstruktīvo un arhitektonisko elementu mākslinieciskās saskaņas nosacījumi, kā arī vēsturisko stilu formālās pazīmes vēsturiskajos logos, durvīs, apkures ierīcēs, iekšējo apdares paņēmienos un ēku zemesgabalu labiekārtojumā. Tiek raksturotas biežāk sastopamās būvtechniskās un konstruktīvās problēmas, kā arī vēsturisko ēku daļu un konstrukciju saglabāšanas un atjaunošanas metodes.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Vēsturisko ēku konstruktīvās uzbūves un izmantoto būvmateriālu izpratnes apguve. • Arhitektam nepieciešamā izpratne par vēsturisko konstrukciju tektoniku. • Arhitektam nepieciešamās zināšanas par biežāk konstatējamām vēsturisko ēku bojājumiem un to cēloņiem. • Izpratne par vēsturisko konstrukciju un to apdares estētiku. Prasme to izmantot atjaunošanas projektā. • Iegūt zināšanas par Latvijas vēsturisko būvmateriālu un konstrukciju attīstību no viduslaikiem līdz 20. gs. vidum. • Izprast Latvijas arhitektūras mantojuma īpašo reģionālo savdabību. • Pilnveidot analītiski pētnieciskās iemaņas.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Kursa darbs – ieskaite. Parāli vielas secīgai apguvei studenti patstāvīgi studē literatūru. Semestra beigās studenti izstrādā patstāvīgu darbu esejas formā, izanalizējot kādu no dotajām vai arī paša izvēlētu un ar mācītspēku saskaņotu vēsturiskās arhitektūras objektu.
Literatūra	1. Broce J.K. Zīmējumi un apraksti. 4 sējumi. 2. Caune A. Pētījumi Rīgas arheoloģijā: Rakstu izlase. – Rīga: Latvijas Vēstures institūta apgāds, 2007. – 571 lpp. 3. Feodālā Rīga / M. Āboliņa, A. Ancelāne, R. Brambe u. c. – Rīga: Zinātne, 1978. – 536 lpp. 4. Gaile Z. Koka māju kolekcija Ķīpsalā. – Rīga, 2005. 5. Krastiņš J. Jūgendstils Rīgas arhitektūrā. – Rīga: Zinātne, 1980. – 224 lpp. 6. Krastiņš J. Eklektisms Rīgas arhitektūrā. – Rīga: Zinātne, 1988. – 280 lpp. 7. Krastiņš J. Latvijas Republikas būvmāksla. – Rīga: Zinātne, 1992. – 236 lpp. 8. Krastiņš J. Mežaparks. – Rīga: Zinātne, 1997. – 231 lpp. 9. Krastiņš J. Strautmanis I., Dripe J. Latvijas arhitektūra no senatnes līdz mūsdienām. – Rīga: Baltika, 1998. – 312 lpp. 10. Krastiņš J. Rīgas arhitektūras meistari 1850–1940. – Rīga: Jumava, 2002. – 360 lpp. 11. Krastiņš J., Strautmanis I. Lielais Rīgas arhitektūras ceļvedis. – Rīga: Puse, 2002. – 376 lpp. 12. Krastiņš J. Rīgas arhitektūras stili / Architectural Styles in Riga / Архитектурные стили Риги. – Rīga: Jumava, 2005. – 240 lpp. 13. Latvijas viduslaiku pils I – VI. – Rīga: Latvijas Vēstures institūta apgāds, 1999–2009. 14. Morris K. R. The Archeology of Buildings. – London: Tempus Publishing Ltd., 2004. – 194 s. 15. Pētera baznīcas atdzimšana / Sast. A. Holcmanis. – Rīga: Galvenā arhitektūras pārvalde, 1995. – 104 lpp. 16. Pirang Heinz. Die Baltische Höfchen // Jahrbuch der Bildenden Kunst in den Ostseeprovinzen, VI Jahrgang – Riga, 1912 17. Riga un seine Bauten. – Riga: verl. Der Buch- und Kunstdruckanstalt des "Rigaer Tageblatt" in kommission Jonck & Poliewsky, 1903. – 458 S. 18. Tava māja. Tradicionālie materiāli un metodes vēsturisko ēku saglabāšanā Esterjetlandē (Zviedrijā) un Cēsīs un Cēsu rajonā / Caune V., Löfgren A., Zviedrāns J., u. c. – Cēsis: Cēsu Vēstures un mākslas muzejs, 2003. – 72 lpp. 19. Vasiljevs J. Latvijas arhitektūras vēstures studiju pamat tendences un koncepcijas pirmspadojuma laikā // Latvijas PSR arhitektūra un pilsēt būvniecība. Rīga, 30.-58. lpp.
Nepieciešamās priekšzināšanas	Priekšmeta apguvei nepieciešamas priekšzināšanas, kas iegūtas iepriekšējos bakalaura studiju programmas semestros mācību priekšmetos. Priekšmeta apguve balstīta uz zināšanām arhitektūras un mākslas vēsturē un arhitektūras terminoloģijā.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienēs studijas		Nepilna laika neklātienēs studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Pamati	2	2	0	0
Mūra sienas	6	6	0	0
Pārsegumi	4	4	0	0

Grīdas	2	2	0	0
Jumti	2	2	0	0
Logi	2	2	0	0
Durvis	2	2	0	0
Kāpnes	2	2	0	0
Koka ēku konstrukcijas	6	6	0	0
Koka sienas	2	2	0	0
Interjera apdares materiāli	2	2	0	0
Apgaismojums	2	2	0	0
Apkure un vēdināšana	6	6	0	0
Kopā:	40	40	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Spēja izprast ēkas konstrukciju un ēku daļu vēsturisko attīstību. Spēt izmantot konstrukcijas un materiālus kā datējošu elementu.	Teorētiski analītisks darbs
Spēja uzskaitīt ēkas tektoniskos elementus un tiem atbilstošus būvniecības materiālu īpašības.	Teorētiski analītisks darbs
Vispārēja izpratne par ēkas bojājumu cēloņiem un to saistību ar konstrukcijām un materiālu īpašībām.	Teorētiski analītisks darbs
Spēja profesionāli strādāt ar Latvijas arhitektūras mantojumu.	Teorētiski analītisks darbs
Spēja analizēt ar arhitektūras mantojuma saglabāšanu saistītas problēmātiskas situācijas.	Teorētiski analītisks darbs
Spēja izskaidrot un analizēt lekciju kursā apgūto vielu.	Ieskaite. Zināšanu novērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	32.0	0.0	0.0	*		